

Nieuwsbrief

ADLO-project: Veel geblaas maar (te) weinig wol

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Schapenhouderij vzw

Ieperseweg 87

8800 Rumbeke/Beitem

T 051 27 32 28

F 051 24 00 20

E griet.dewaele@inagro.be

J A A R G A N G 6, N R. 23

D E C E M B E R 2013

Projectpartners

- Vlaamse Schapenhouderij vzw
- Diergezondheidszorg Vlaanderen vzw
- KU Leuven_Thomas More

IN DIT NUMMER:

Voorwoord	1
Scheren en ergonomie	2
Nieuwe brochure op komst	5

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

Voorwoord

Geachte lezer,
Beste schapenliefhebber,

Het ADLO-project 'Veel geblaas, maar (te) weinig wol' zit in de afwerkingsfase en eindigt per 31/12/2013.

In deze nieuwsbrief gaan we dieper in op hoe bij het scheren minder rug-belastende technieken kunnen worden toegepast.

Bij het klassieke scheren wordt het schaap vanuit zittende positie geschoren. Maar om de rug te sparen ontmoeten we geregeld ook bij ons schapenhouders die hun dieren al rechtstaande scheren. Ik doe dit trouwens zelf ook al heel wat jaren. Men moet hierbij een compromis zoeken tussen snelheid van scheren, comfort van het dier en het eigen comfort van de scheerder.

Verder wordt het onderhoud van de scheermachine behandeld. Dit is trouwens op diverse demo-dagen, het afgelopen jaar, ook uitgebreid aan de orde geweest. En we sluiten het scheer-hoofdstuk af met een reeks nuttige tips.

De brochure die alle bevindingen van het project moet bundelen zal kort na nieuwjaar beschikbaar zijn. In een laatste nieuwsbrief zal dan ook nog een algemene roundup van het ganse project bij wijze van samenvatting gebracht worden.

We wensen jullie het allerbeste voor 2014 en dat het een goed 'schapenjaar' mag worden.

André Calus
Voorzitter VSH

Scheren en ergonomie

Tijdens het scheren wordt doorgaans de rug van de scheerder sterk belast. Om de rug tijdens het scheren minder te belasten, zijn er een aantal mogelijkheden die hieronder zijn beschreven.

Singel

Het gebruik van een singel is niet ingeburgerd. Toch heeft dergelijke singel tijdens het scheerproces tal van voordelen. Zo wordt tijdens het scheerproces de rug minder belast. Daarnaast kan meer druk op het schaap worden uitgeoefend zodat het dier rustiger is en minder ontsnappingspogingen zal ondernemen. Bovendien kan door het gebruik van de singel het schaap vlotter op alle zijden worden gepositioneerd om het schaap aan alle zijden te scheren. Het optimaal gebruik van de singel vraagt wel wat oefening, maar levert al vrij snel voordelen op.

Scheerbankje

Het scheerbankje is in België niet of nauwelijks bekend. Toch kan dit een hulpmiddel bij het scheren van schapen zijn. Het is een laag bankje met een soort van geul erin waarin het schaap op zijn achterhand zit. Door die geul blijft het schaap in die zittende positie hangen en kun je het dier tijdens het scheren van links naar rechts draaien. Doordat het bankje het schaap wat hoger op plaatst, wordt door deze manier van scheren de rug meer ontlast. Hoewel, het schaap dient toch op het bankje te worden gezet, wat toch nog een inspanning vergt.

Foto van www.schapennet.nl/scheerbankje.htm

“Scheren en
ergonomie”

Scheerplatforms

In het buitenland worden ook scheerplatforms gebruikt om schapen te scheren. Hierbij worden schapen in een staande positie geschoren en met hun kop geïmmobiliseerd. Hierbij kan de kop door twee zijdelingse stangen worden vastgezet, maar een andere, meer in de USA gehanteerde techniek, lijkt interessanter. Hierbij wordt de kop hoog ondersteund en met een touw of ketting vastgemaakt. Dergelijke platformen zorgen er voor dat het dier hoger staat en beter visueel te inspecteren valt. Bij een rechtstaande scheerpositie is er natuurlijk geen risico dat schapen een darmverdraaiing oplopen door het over de rug draaien.

Onderhoud van het scheerapparaat

Elk toestel vraagt onderhoud, zo ook een scheertoestel. Veel van het onderstaande advies lijkt misschien vanzelfsprekend, maar toch wijst de praktijk uit dat het scheertoestel soms niet optimaal wordt onderhouden.

- Frequent oliën is cruciaal om het bovenmes en het ondermes over elkaar te laten glijden. Als er te veel wrijving tussen de messen komt dan worden de messen te warm. Dit is pijnlijk voor het dier en bovendien kort het de levensduur van de messen in.
- Verwijder, tussen het scheren door, het vuil en vet op de messen. Dit kan vrij eenvoudig door het gebruik van een stevige borstel. Er bestaan ook spuitproducten om het vuil op een vlotte manier te verwijderen. Na gebruik van dergelijke spuitproducten de messen goed oliën.
- Als het scheren is afgelopen, dan dient het scheerapparaat afgekuist te worden opgeborgen.
- Bedenk dat de messen niet van roestvrij staal zijn en dus goed ingeolied op een droge plek tot een volgende scheerperiode moeten worden opgeborgen. Bovendien, een elektrisch apparaat en een vochtige omgeving zijn ook geen vrienden.

Na hoeveel scheerbeurten dienen de messen te worden vervangen?

Daarop is geen eenduidig antwoord te geven. Dat is afhankelijk van een groot aantal factoren. Zo gaat het bovenmes langer mee dan het ondermes. Ook de expertise van de scheerder, de kwaliteit van de wol, de aanwezigheid van vuil... spelen daarin een grote rol. Maar doorgaans kan je 10 tot 30 schapen met eenzelfde set messen scheren. Met botte messen scheer je langzamer, het resultaat is slechter en bovendien trekken de messen aan de wol i.p.v. ze af te snijden, wat erg onaangenaam aanvoelt voor het dier.

Controleer of alle tanden van de messen nog intact zijn. Als er tanden beschadigd zijn, heeft het geen zin meer om het mes nog te laten slijpen. Het slijpen van de scheermessen is specialistenwerk. Een enkeling slijpt de messen zelf, maar dient zich wel te realiseren dat door een verkeerde slijpbeweging een mes onherroepelijk verloren gaat.

Ook de luchtfilter vraagt aandacht en dat wordt wel eens vergeten. Haren en andere vuiligheid kan de luchtfilter verstoppelen wat de motor doet warm worden. Dit is onaangenaam bij het hanteren van het toestel, maar kan vooral de levensduur van het toestel inkorten. Inspecteer regelmatig eens de luchtfilter en blaas met een luchtdrukpistool de filter zuiver.

*“Scheerapparaat
en onderhoud”*

Scheertips

Bij het scheren zijn er een aantal attentiepunten om rekening mee te houden. We hebben ze hieronder opgelijst.

1. Schapen die 12 tot 24 uur vasten voor de scheerbeurt, hebben minder kans op darmverdraaiing.
2. Zet de schapen een dag voor scheren op stal. Dit doet het wolvet smelten wat het scheren vergemakkelijkt.
3. Zorg ervoor dat de schapen bij het scheren droog zijn. Een natte vacht is moeilijk scheerbaar.
4. Zorg voor een goede conditie van de dieren. Hierdoor verloopt het scheren vlotter en zullen minder scheerwonden voorkomen.
5. Scheerplaats moet droog en zuiver zijn.
6. Draai schapen bij het scheren niet over hun rug. Dit verkleint de kans op darmverdraaiing.
7. Het scheren begint onder de kop, richting staart, waarbij de scheerder de dikke laag wol zoveel als mogelijk in grote halen van het schaap verwijdert.
8. Probeer met de vrije hand de huid zoveel mogelijk op te spannen om de kans op scheerwonden te beperken.
9. Gebruik tijdens het scheren een singel om de rug te ontlasten.
10. Ontsmet eventuele scheerwonden.
11. Verwijder stro, mest of andere bevuiling uit de wol.
12. Scheid witte en zwarte wol omwille van het grote prijsverschil.

“Scheertips”

Dhr Bert Driessen, Thomas More instituut

Nieuwe brochure op komst

Aan het einde van het ADLO-project 'Veel geblaas, maar (te) weinig wol' worden alle ervaringen bijeen gebracht in een brochure.

In deze informatiebundel geven we praktijkinformatie over de schapenvacht en het daarbij horende scheermanagement. Daarnaast hebben we via een schriftelijke enquête afgetoetst wat de kennis en ervaringen van de Vlaamse schapenhouders op gebied van de wolproblematieken zijn. Daarnaast hebben we in Vlaanderen 15 schapenbedrijven waar de schapen vachtproblemen vertoonden bezocht en een behandelingsadvies ingesteld. Al deze praktijkadviezen vind je in deze bundel terug.

Wol

Wie aan wol denkt, denkt al snel aan de jaarlijkse scheerbeurt van de schapen. Als je een geoefende schaaresscheerder aan het werk ziet, dan lijkt het scheren van schapen een eenvoudige klus. Niets is minder waar. Bij de productie van wol komt veel meer kijken dan louter scheren en dat willen we met de nieuwe brochure duidelijk maken.

De afgelopen decennia is wol van een gegeerd product naar een afvalproduct geëvolueerd. Ook de verkoopprijzen van wol zijn in die richting geëvalueerd, of liever gedegradeerd. Om toch nog te rekenen op enige vergoeding voor de geleverde wol dient de wol aan een aantal kwaliteitsparameters te voldoen. Natuurlijk is de kleur van de wol een bepalende factor voor de verkoopprijs van de wol, maar er zijn enkele andere prijsbeïnvloedende parameters die verder in de brochure worden besproken.

Huidaandoeningen

Myiasis is een aantasting door huidmaden van de vleesvlieg en is ongetwijfeld omwille van het effect en de incidentie de meest gekende vachtaandoening bij schapen. Daarnaast zijn er nog een aantal minder frequente vachtaandoeningen die bij schapenhouders minder gekend zijn. Ook deze aandoeningen dienen te worden behandeld, maar uit de gesproken praktijkervaringen blijkt dat niet altijd correct te gebeuren. Daarom vind je in de brochure daarover meer informatie.

Scheren als managementstool

Schapen scheren kan zowel in de winter als in de zomerperiode, afhankelijk van het doel dat wordt beoogd. Wat minder geweten is, is dat je door het scheerproces de prestaties van het schapenbedrijf kunt sturen. Denk maar aan het scheren van een drachtige ooi om een hoger geboortegewicht van haar lammeren na te streven. Of denk aan het scheren van de lammeren om een betere uitgroei te verkrijgen. Nog andere voorbeelden van gerichte aanpassingen van het scheermanagement worden in de brochure toegelicht.

Binnenkort kan je deze brochure verkrijgen via griet.dewaele@inagro.be

“Nieuwe
brochure”